

Valga aukodanik Raimond Luts on Eestile andnud mitu sporditippu

Valga vallavolikogus valiti Valga linna aukodanikuks kauaaegne koolijuht ja kergejõustikutreener Raimond Luts. Tiitli juurde kuuluv raemedal anti auväärt valgalasele üle 11. juunil linna sünnipäeva puhul peetud pidulikul palvusel Jaani kirikus.

Raimond Luts on elupõline valgalane, kes on andnud oma panuse nii kohalikus spordielus kui ka haridusmaastikul. Ta on Valga gümnaasiumi vilistlane ja ka ise üle kahekümne aasta, täpsemalt aastail 1992 – 2015 juhtinud sama kooli. Luts on lõpetanud Tartu Ülikooli kehakultuuriteaduskonna, olnud tubli tegevspordlane ja treener. Praegusel ajal treenib Raimond Luts noori spordiklubis Maret-Sport.

Noorte sportlaste treenerina on Raimond Lutsul ette näidata õpilaste suurepärased tulemused, tema juhendamisel said tuule tiibadesse täna Eestis ja kogu maailmas tuntud sportlased: odaviskajad Marek Kaleta ja Magnus Kirt, maratonijooksja Pavel Loskutov ja kõrgushüppaja Grete Udras. Kauaaegse treeneri käe alt on tulnud veel mitmeid silmapaistvaid sportlasi, kellega eriline side on säilinud siiani. „Kui kohtume, siis ikka räägime, ja sugugi mitte ainult spordijutte, ka sellest, kuidas elu on kulgenud ja muustki.“

Sport ongi Raimond Lutsu tegelik kutsumus ja töö noorte sportlastega pakub jätkuvalt inspiratsiooni. „Milline on suund ehk kas noored ja sport liiguvad ikka koos, see sõltub suuresti vanematest ja kõige suurem motivaator on eeskuju,“ arwab treener. „Vanemad, kes saavad aru, et sportlik eluviis tagab paremad tulemused igal alal, suunavad oma last spordi juurde,“ teab Luts ja lisab, et õpilaste liikumisharjumuse osas võiks palju paremini olla.

Kui laps tuleb trenni, on ta sageli puhas leht. Suuresti sõltub just treenerist, milliseks kujuneb edasine. „Peab olema tahe ja mingil määral ka sund, et treeningutes oleks järjepidevus. Ja et oleks eesmärk. Et tippu jõuda, peab olema nii töökust kui eeldusi, õiges kombinatsioonis,“ teab treener edu valemist.

Suurimaks väljakutseks treeneritöös peab Raimond Luts perioodi, mil töötas kolmel aastal Tallinnas jooksjate treenerina. „Väga huvitav töö, oli vastutus, ja tulid tulemused ka. Aga läks nii, et lubatud korter pealinnas jäi saamata, nii ma Valka tagasi tulingi,“ sõnas Luts ja tõdes, et eks elus on ju alati nii: keegi võidab, keegi kaotab.

Valga linna aukodaniku tiitlit antakse välja 2005. aastast ja siiani on tiitlit pälvinud 15 inimest.

Aukodaniku tiitel antakse isikule, kelle saavutused ja teened Valga linna jaoks on olnud silmapaistvad.

Aukodaniku tiitli andmise otsustab Valga vallavolikogu. Tiitliga kaasneb linna raemedal, rahaline preemia ning aukodanik kantakse Valga linna auraamatusse. Aukodaniku tiitel anti üle 11. juunil kell 18 Valga Jaani kirikus pidulikul palvusel.

KredEx pakub uut korterelamute renoveerimislaenu

Alates 25. maist saavad korteriühistud taotleda KredExist renoveerimislaenu, juhul kui pank on laenu andmisest keeldunud või pakutud tingimused on ühistule ebamõistlikult kulukad. Laenu suurus ühistu kohta on kuni 3 miljonit eurot.

Laenuga saab rahastada korterelamute renoveerimistöid, alates pisematest ehitustöödest kuni tervikliku rekonstrueerimiseni välja. Laenu saab kombineerida ka KredExi pakutava rekonstrueerimistoetusega, mis koosmõjus annab hoonele täiesti uue näo, hea sisekliima ja loob majaelanikele kaasaegsed elamistingimused.

Renoveerimislaen on suunatud jätkusuutlikule ja krediidivõimelisele korteriühistule. Laenu saamise tingimuseks on, et varasem laenu taotlus on panga poolt tagasi lükatud või panga pakutud tingimused on ebamõistlikud nagu näiteks liiga lühike tähtaeg või tavapärasest kõrgem intress. Laenu taotlemisel tuleb eelkõige esitada vähemalt kahe panga eitav otsus ning üldkoosoleku otsus laenu võtmise ja maja korrastamise kohta.

Korteriühistule antav laenusumma jääb vahemikku 15 000 kuni 3 miljonit eurot, omafinantseeringu määr on üldjuhul 5 protsenti. Laenuintress on alates 3 protsendist, millele lisandub kuue kuu Euribor. Laenu tähtaeg on kuni 20 aastat. KredEx eraldab kriisiabipaketi raames korterelamute renoveerimiseks 98 miljonit eurot. Tingimustega saab tutvuda: www.kredex.ee/renoveerimislaen

President külastas Valga valda

Juuni alguses külastas president Kersti Kaljulaid Kagu-Eesti ringkäigul ka Valga valda: riigipea kohtus Valga ja Valka omavalitsuste esindajatega. Karula kandis külastas aasta parima noortaluniku Mehis Visnapuu Mooratsi talu ja Karula Hoiu Ühingu. Valga ringkäigul külastati renoveerimise lõppjärgus olevat hoonet J.Kuperjanovi tänavas, kus tutvuti suursuguse maja taassünni looga. Kohtumisel osalenud Valga vallavanem Ester Karuse, vallaarhitekt Jiri Tintera ja Valka kihelkonnaduuma vanem Vents Armands Krauklis tutvustasid presidendile kaht linna uuesti ühendava keskväljaku arendusprojekti.

Valgas on liikvel jalgrattapatrull

Nüüdsest näeme Valga linnapildis jalgrattapatrulli. Valga vald lisas oma panuse, et abipolitseinikud saaks liigelda turvaliselt ja kiirelt, olla kohal seal, kus neid kõige rohkem vajatakse. Valga valla toetusel sai kauplusest Valga Maraton Spordikaubad soetatud kaks Classic jalgratast koos turvavarustusega.

Eesti Omanike Keskliit: kultuuripärandi hoidmine kogukonna kätte!

2023. a lõpeb olemasolevate muinsuskaitsealade põhimääruste kehtivus, millega on piiratud kohalike kogukondade sõnaõigus Kuressaare, Pärnu, Valga, Tartu, Paide, Rebala, Rakvere, Võru, Haapsalu, Lihula, Viljandi ja Tallinna muinsuskaitsealadel asuvate ehitiste säilimise üle.

Eesti Omanike Keskliit on seisukohal, et eelnimetatud õigusaktid on pika eksistentsi jooksul tõestanud, et tsentraliseeritud korras muinsuskaitsealade juhtimine pole edukas. Selles veendumiseks piisab, kui minna ükskõik millise ajaloolise linnasüdame kõrvaltänavale ning vaadata, mis on riikliku „kaitse“ tingimustes meie kultuuripärandiga juhtunud.

Nagu näitab Euroopa arenenud ühiskondade kogemus, on kultuuripärand paremini hoitud riikides, mis usaldavad kultuuripärandi hoidmisel kohalikku kogukonda. Omanike hinnangul peab ka Eesti senist kurssi muutma ning minema teed, mida näitavad rahvusvahelised kultuuripärandi säilimisele suunatud

konventsioonid ning arenenud ühiskondade kogemus. Nende ühiseks jooneks on muinsuskaitsealade kaitsmisel kohaliku kogukonna (omavalitsuse) usaldamine. Senised muinsuskaitsealad on valdavalt loodud ajavahemikus 1966-87, mil tsentraliseeritud juhtimis- ja järelevõlmudel oli ainumõeldav.

Eesti taasiseseisvumisest on kohalikele omavalitsustele delegeeritud kümneid seni riigi pädevuses olnud ülesandeid, mis puudutavad kohaliku elu küsimusi. Paraku muinsuskaitse valdkonnas on kohalike muinsuskaitsealadega seotud otsustusõigus jäänud riigiametnike kätte. Omanikud jälgivad murega protsessi, mille eesmärgiks näib olevat jätta muinsuskaitsealadega seotud võim ka peale 2023. aastat Tallinnasse. Muinsuskaitseamet kui kaasvastutaja muinsuskaitsealadel toimuva kultuuripärandi allakäigu eest teatab oma kodulehel kindlas kõneviisis tsentraliseeritud juhtimismudeli jätkamisest. Kahjuks ei ole olnud kaalu ka kohalike kogukondade ja

Lõviheadega maja sai tagasi oma endise hiilguse

Valgas J.Kuperjanovi tänavas asuv varasemalt õnnetus seisus olevast majast on saanud üks linna ilusamad, koos kõrvalasuva suursuguse gümnaasiumihoonega moodustavad nad pilkupüüdvat ansambli.

Hoone on visuaalselt valmis, kuid siseruumides käivad veel viimased viimistlustööd. Maja rekonstrueerimiseks ettevalmistamise tööd kestsid pikalt ja Valga elanikud on saanud sammhaaval toimunud muutustele kaasa elada. Kuna tegemist on muinsuskaitse all oleva hoonega, kaasnesid taastamistöödega erinõuded. Muinsuskaitse eritingimustega sai määratud, kuidas tagada maja renoveerimisel väärtuslike elementide säilimine. Kultuurimälestise väärtustamiseks tuli restauraatoritel teha majas palju töötunde ja tulemus on seda väärt. Ka majas sees on, mida vaadata. Osaliselt on eksponeeritud seina ja laemaalinud ning sisustuselementidena on jäetud alles vanad kahhelahjud. Ka hoone värvilahendused välisfassaadil on algpärased.

Maja kolme korruse enam kui tuhandele ruutmeetriale tuleb 17 erineva suuruse ja ruumiplaneeringuga üürikorterit, mis eelkõige peaks leevendama korralike üürikorterite

puudust Valga linnas. Üürima on oodatud eelkõige Valka tööle asuvad, aga ka juba töötavad spetsialistid.

Lõviheadega maja on ehitatud ajavahemikus 1905-1912 Valga hambaarstile Julius Goerlzile. Maja on üks suurimaid enne esimest maailmasõda ehitatud elumaju, mis on säilitanud oma esialgse juugendliku fassaadidekoori.

Elamu haldajaks on kohalik omavalitsus. Taastamistööd teostas Eviko AS ja tööde maksumus oli enam kui 1, 4 miljonit eurot, millest 652 tuhat eurot tuli toetusena KredExilt.

Mõlemal juhul on tulemus ühesugune – ehitustehniliselt ja kultuuriväärtuslikult korras ehitised. Vähendada muinsuskaitsealadel valitsevat bürokraatiat on võimalik, kui kohalikku kultuuripärandit kaitstakse kohalikul tasandil, mitte Tallinnast. Arvestades, et Eestis on kogukondlikul tasandil miljööväärtuslike alade kaitsmisel läbi üldplaneeringu nõuete edukas kogemus, ei pea muinsuskaitsealade puhul lahendusi kaugel otsima.

Eesti Omanike Keskliit on võtnud muinsuskaitse valdkonnas toimuva oma tähelepanu alla. Soovitame omanikel mälestistega ja kaitsealadega seotud probleemjuhtumitest meile kirjutada: omanikud@omanikud.ee Pakume omanikele huvide kaitset omandi ja põhiõigustega seotud küsimustes ning abi omandikitsendustest tulenevate probleemide lahendamisel.

Eesti Omanike Keskliit (1994. a loodud vabaühendus, mis koondab ligi 63 000 omanikku).

Urve Naha: See siin ongi minu kodu

Urve on väikeses Hargla koolis õpetajaametit pidanud juba üle nelja aastakümne, ent see on vaid väike osa tema olemusest. Pere jaoks on ta maailma parim ema ja vanaema ning kogukonna jaoks üks kindel tugisammas.

„Olen täitsa tavaline maanaine, mis minust ikka kirjutada,“ arwab Urve Naha. Teda ümbritsevad inimesed seda meelt ei ole, sest küsimuse peale, kes on Taheva kogukonnas üks tore ja tegus inimene, näidati näpuga Urve poole. Kuigi Urve ei ole põline lõunaestlane, vaid hoopis linnatüdruk – sündinud Tallinas – on ta oma teadliku elu veetnud Hargla kandis. „1. augustil saab juba 44 aastat täis, kui peale Tartu Pedagoogilise Kooli Pärnu filiaali lõpetamist siia tööle sattusin,“ meenutab Urve. Kui tuli aeg valida, kuhu peale lõpetamist tööle asuda, jäi sõelale Hargla, kus vajati kehalise kasvatusõpetajat. „Üks kursusekaaslane oli siitkandist, olin tal kooliajal külas käinud, enne seda ei olnud ma Valgamaal käinudki.“ Koht meeldis juba tookord ja sellist tunnet, et oleks tehtud vale valik, ei ole tekkinud siiani.

Lastel on mõnusam maakoolis

Oli võimalik valida, kas kehalise õpetajaks või kusagile sovhoosi/kolhoosi spordiinstruktoriks. „Loomulikult ma valisin kooli. Algul arvasin, et olen siin kolm aastat, nagu tol ajal kohustuslik, aga ... siis tuli armastus ja siis sündisid lapsed riburada. Siis leidsingi ühtäkki: see siin ongi minu kodu! Niimoodi ma siia jäingi ...“ Haridustee, mis laste sündides katkes, sai jätku kuldses keskeas. „Magistrikraad sai omandatud viiekümneselt,“ muigab Urve oma tublist saavutusest rääkides.

Kolm tütart, kellest paar on kaksikud, on samuti kasvanud Harglas. „Ka see mõjutas: kui lapsed on väikesed, on neil maal mõnusam kasvada,“ teab Urve. „Tüdrukud käisid loomulikult Harglas koolis, siis Valga gümnaasiumis ja edasi leidis igaüks oma tee. Ent saame tihti kokku, nad käivad ikka hea meelega kodukandis.“ Lapselapsi on Urvel kokku viis, nemadki käivad vanaema sõnul väga hea meelega maal, eriti suviti. „Ikka oleme siin koos kõik jaanipäevad, sünnipäevad, ka jõulud ... Nad leiavad ikka võimaluse siia tulla. Ja see on nii armas.“

Ühes on õpetaja Urve Naha kindel: väikesed maakoolid peaksid säilima. „Meilgi on siin väike kool, kus enamasti liitklassid. Arvan, et väikeses koolis on õpetaja ja õpilase side tugevam, on rohkem individuaalset lähenemist õppetööle. Meie tunneme hästi kõiki oma lapsi ja nii on parem toeks olla. Kodulähedane ja looduskeskne kool aitab lastesse programmeerida õigeid väärtushinnanguid.“

Eemalt, isegi väga kaugelt vaadates tundub Taheva kant olevat eriline: hästi paistab välja poole tugev kogukonnatunne. „See on tõesti tunnetatav,“ kinnitab Urve ja lisab, et kus on tublid eestvedajad, seal jagub alati kaasaminejaid. „Meil on ju Monika (Monika Rogenbaum – L.M.) ja Rasmus (Rasmus Onkel – L.M.), nemad on kogukonna patrioodid, kes kohe oskavad kaasa kutsuda. Aga mitte ainult, siin on palju tegusaid inimesi. Ja ega meil ole nii, et peab – on lihtsalt kujunenud, et alati tullakse hea meelega.“

Isetegemine paneb loovuse proovile

Külarahvas aga räägib, et naljalt ühtki sündmust ei möödu, kus ka Urve ise nõu ja jõuga abiks ei oleks ega õlga alla ei paneks. „Kui on vaja, siis ikka,“ jääb ta tagasihoidlikuks. „Varem, kui oli Taheva vald, siis korraldasin

Ühes on õpetaja Urve Naha kindel: väikesed maakoolid peaksid säilima.

küll rohkem matkasid ja muid selliseid spordiga seotud asju. Suuri, rahvarohkeid spordiüritusi siin korraldada ei saa, sest koolil ei ole võimlat ega staadioni, küll aga on olemas korvpalli- ja jalgpalliplats. Aga meil on männimets ning mõnusad matkarajad ja õpilased on harjunud, et ollakse hästi palju õues,“ on kõneleja positiivne ja märgib, et oskus olemasolevaid võimalusi ära kasutada paneb just loovuse proovile.

Kogukondlikke sündmusi on piirkonnas rohkelt ja neis lõövad kaasa nii Urve pere kui ka teised piirkonna noored, kes suviti maal on. „Näiteks öölaat (Kotussõ Uma Üülaat – L.M.) kujunes eelmisel aastal väga ägedaks sündmuseks. Eks tookord tuldi juba uudishimust. Arvestasime julgemates mõtetes paarisaja külastajaga, kohale tuli üle kaheksasaja inimese. Väga oodatud ja populaarne on suviti toimuv kalapäev. Jah, kogukonnatunne on siin

mõnus,“ tunnistab Urve.

Kas suures vallas kogukonda ühtsena hoida on keerulisem? „Ei! Inimesed on ju samad, eestvedajad on samad, võib-olla rahade liigutajad on teised ... Samas oleme saanud palju raha projektidega – meil on ju hea projektikirjutaja ka. Tema kohe oskab sinna õigele nupule vajutada.“

Just see õige maa sool

Urve on olnud ka üks Taheva Valla Külade Seltsi liikmetest, alates selle asutamisest 2009. aastal ja hingega kodukoha hea käekäigu eest väljas. „Hargla kandi tegemistes oleme Urvega, võiks öelda, et juba aastakümneid koostööd teinud,“ sõnab seltsi juhataja Monika Rogenbaum. „Ta võtab pisemaid ja suuremaid ülesandeid enda kanda ning külas kõik – teadagi – temasuguste najal püsib. Kui vähegi võimalik, on ta on alati kambas, olgu need talgu- või

arvutitööd, kultuuri- või spordisündmuste korraldamine – Urvega saame alati arvestada.“ Taheva piirkonda hõlmava Kotuse koostöövõrgustiku koordinaator Rasmus Onkel aga hindab Urves muuhulgas uuendusmeelsust. „Urve on kindel kogukonna alustala, ja kui on abi tarvis, siis Urve alati aitab nii palju, kui oskab ja suudab. Temaga saab arvestada, tema peale saab kindel olla ning temaga saab vabalt ja mõnusalt suhelda. Urve suureks positiivseks omaduseks on tema julgus uute asjadega kaasa minna.“

Ka väikese Hargla kooliga on kauaaegne õpetaja kokku kasvanud. Kooli direktor Juta Kond ütleb, et Urve on kooli üks mitmest tugevast alustalast ja õpetajana asendamatu. „Tema kehalise kasvatusõpetamise tunnid on läbimõeldud ja sihispärased ja ta on suurepärase ürituste organisator. Urve tegutseb pühendunult ning süveneb pisasjadesse,“ iseloomustab koolijuht head kolleegi. „Kehalise kasvatusõpetajana on Urve kõigi töötatud aastate jooksul väsimatult propageerinud tervislikke eluviise ning kogukonna liitjana on tema kaasabil toimunud mitmed ettevõtmised – jüriöö jooks, spordipäevad, võrkpalli- ja jalgpalli võistlused. Tema väsimatust ja entusiasmi jagub nii kooli- kui kogukonnaellu.“

Hargla Maakultuurimaja juhataja Lea Radsini sõnul aga ongi Urve just see õige maa sool, kes suudab ja jõuab kõike – on õpetaja, teeb sporti ise ja kutsub ka teised kaasa, laulab Hargla Maakultuurimaja naisansambli Harmõn, ei ütle ära abist ürituste korraldamisel, osaleb meelsasti ekskursioonidel. Ta on alati nõus aitama, kui keegi vajab abi, ja mis kõige vahvam – tal on alati hea tuju ja naeratus näol.

Kui Urve Naha kolme lapse ja viie lapselapse käest küsida, milline on nende ema ja vanaema, siis Urlika, Kadi ja Kairi vastused ei üllatagi. „Ema on väga tore, lahke ja armastav, ta on saanud suurepäraselt hakkama oma laste kasvatamise ning õpetamisega. Meie, tema kolm tütart, oleme olnud sünnist saati ümbritsetud armastusega,“ ütleb Urlika. „Meie kodus on olnud alati kindlad reeglid ja emale on olnud väga tähtis, et me õdedega omavahel hästi läbi saaksime.“ Tütar lisab, et kaugel elamine pole takistanud emaga kontakti hoidmast – helistatakse peaaegu iga päev ja ei ole ühtegi nädalavahetust, mil keegi lastest perega emale külla ei sõida. „Ta võtab meid alati lahkesti vastu – me võime oma ema poole pöörduda mistahes murega, alati saab kõik lahendatud. Ema suhtub meisse ülima hoole ja armastusega ning samamoodi suhtub ta ka oma lastelastesse.“ Mitte ainult lastel ja lastelastel pole ema ja vanaemaga vedanud, Urve on ka supertore ämm.

Lapselapsed, 6aastane Roosi, 11aastane Karoliina, 13aastane Laureena, 9aastane Oskar ja 13aastane Tristen armastavad oma vanaema väga ja küllap on Urve lisaks toredaks vanaemaks olemisele ka suurepärase kokk, sest kõik viis ütlevad, et vanaema toidud maitsevad neile väga ja vanaema teeb alati nende lemmiktoitu.

Lea Margus

Valga ja Valka ühine linnasüda sai nurgakivi

Valga linna sünnipäeval pandi nurgakivi ValgaValka kaksiklinna ühise keskuse olulisse sõlmpunkti - Tartu tänava-Raja tänava-Rigas iela ristumiskohale. Nurgakivi ja ajakapslit olid paigaldamas kahe omavalitsuse esindajad ja keskväljaku ehitaja TREV-2 esindajad, lisaks Eesti-Läti programmi sekretariaadi esindajad. Valga vallavanem Ester Karuse ja Valka kihelkonnaduuma esimees Vents Armands Krauklis tervitasid Valgat sünnipäeva ja viljaka koostöö puhul.

Valga linnal täitus 436 aastat: 1584. aasta 11. juunil andis Poola kuningas Stefan Bathory Valgale asutamiskirja ja Riia õiguse. Märiline on, et tänava juulis möödub 100 aastat ValgaValka poolitamisest, valmiv keskväljak liidab linnad jälle sümboliliselt üheks.

Õnne lõpetajatele ja toredat suvevaheaega!

Tänavu kulges õppeaasta viimane kolmandik tavapäratult, siiski on põhjust rõõmu tunda kooliaasta eduka lõpetamise puhul.

Valga vallavanem tunnustab igal kevadel valla põhikoolide ja kaugõppegümnaasiumi ning ka Valga gümnaasiumi parimaid lõpetajaid. Õppeaasta lõpus esitavad koolid õpilase nime, kes on eriliselt silma paistnud. Alati ei pruugi see tähendada, et tunnistusel on ainult viied.

Kolmandat aastat järjest on vallavanema meeneks olnud puidust graveeringuga käekell. „Kell on meeldetuletus ja märk sellest, et noored peale lõpetamist oma aega hästi kasutaksid,“ märkis asevallavanem Karl Kirt. „Oleme oma lõpetajate üle väga õnnelikud. Erilised tänusõnad kuuluvad õpilaste peredele ja vanematele, kelle jaoks on samuti üks etapp elus läbitud,“ lisas Kirt.

Aineolümpiaadide võite rändas Valga valda koguni 14 õpilasele 29 ainevaldkonnas ning tunnustuse pälvis 23 õpetajat, lisaks anti üle 26 tänukirja teise ja kolmanda koha saavutanud õpilastele.

2019/2020 õppeaasta parimad:

Valga Põhikoolist

Alina-Lisett Anufrijeva
Inge-Karoliine Pruus
Käty Karpelin
Carmen Rääk
Säsil Johanson

Valga Priimetsa Koolist

Daniils Petrovs
Anastassia Aleksandrova

Hargla Koolist

Piia Ruotsi

Tsirguliina Koolist

Raiko Kõrge

Lüllemäe Põhikoolist

Kevin Ploomi

Valga Kaugõppegümnaasiumist

Jana Potter
Siiri Puul

Valga Muusikakoolist

Annabel Rüütel

Õru Lastead-Algkooli lõpetasid kolm vahvat noormeest, kes jätkavad õpinguid teistes valla koolides.

Valga vallavanem tänas ka Valga Gümnaasiumi lõpetajaid.

Hõbemedaliga lõpetasid:

Steven Elvet
Kenno Aldošin
Linda Balodis
Uku Laik

Kuldmedaliga lõpetasid:

Annika Joakit
Christin-Marie Laks
Annabel Voitka
Anete Püvi
Joel Raidve
Adelina Rozinfeld

Kõik tunnustused ja meened anti üle koolide pidulikel viimastel koolipäevadel. Vallavalitsus on väga uhke ja tänulik oma koolide direktorite, õppejuhtide ja õpetajate ning kogu koolipersonali üle.

Soovime vallavalitsuse poolt kõigile kosutavat suve!

Ivi Tigane,
haridusspetsialist.

Tarkust pole iial hilja koolikotis koju viia!

Valga Kaugõppegümnaasium

võtab vastu uusi õpilasi 2020/2021 õppeaastaks

Valga Kaugõppegümnaasiumis on võimalik saada põhi- ja keskkaridust neil, kel õpingud erinevatel põhjustel pooleli jäänud.

Õppimisvõimalused:

PÕHIKOOLI 7.-9.klass (alates 17. eluaastast).

Õppetöö toimub mittetatsionaarses õppevormis 2 päeva nädalas.

Valga Kaugõppegümnaasiumi 9.klassi lõpetaja saab põhikooli lõputunnistuse, millega saab jätkata õpinguid gümnaasiumis või kutsekoolis.

GÜMNAASIUMI 10.-12.klass

(õppima saavad tulla kõik need, kellel on põhikool lõpetatud). Õppetöö toimub mittetatsionaarses õppevormis 2 päeva nädalas.

Valga Kaugõppegümnaasiumi lõpetaja saab gümnaasiumi lõputunnistuse, millega saab kandideerida üldistel alustel kõikidesse kõrgkoolidesse.

Lisaks avatakse 10., 11. ja 12. klassis e-õppe klass – õppetöö toimub Moodle keskkonnas, tundides kohal käima ei pea. Õpilasel peab olema võimalus kasutada arvutit, printerit ja skannerit.

Õppida on võimalik eksternina – avaldus tuleb esitada hiljemalt 1.novembriks ning kõik õppeained lõppevad eksamiga.

Koolis rakendatakse VÕTA

(varasema õpi- ja töökogemuse arvestamine) võimalust.

Dokumentide vastuvõtt

(v.a 01.-19.07.2020)

E-R 9.00-14.00 aadressil Uus 35

või elektroonselt (digiallkirjastatult) kool@vkog.edu.ee

Avaldusele lisada põhikooli lõputunnistus, klassitunnistus, väljavõte õpilasraamatust, ID-kaardi koopia.

Info tel 764 1594 või kool@vkog.edu.ee

Uuenduslik kool toetab loovust, julgust ja huvipõhist õppimist

Hargla Kool tegi lõppenud õppeaastal otsustava sammu kooliuuenduse suunal ning avas traditsioonilise esimese klassi kõrval ka teise – Gaia haridussuuna klassi, kus rakendatakse alternatiivseid õppemeetodeid. Klassijuhataja ja Gaia hariduse eestvedaja Jandra Mölder räägib, kuidas esimene aasta alternatiivset õpet on möödunud, ja julgustab lapsevanemaid vaadata hariduse suunas, mis lähtub inimese ja looduse koosseksisteerimisel põhinevatest väärtustest ja arvestab iga õpilase individuaalsete vajadustega.

Kuidas jõudsite tõdemuseni, et Gaia õppesuund on vajalik?

Huvi ja vajadus Gaia klassi loomise vastu tekkis kogukonnasiseselt. Taheva piirkonda on viimastel aastatel kolinud mitmed noorpered, kellel oli valmisolek õpetada oma lapsi koduõppel. Kui kolisime oma perega kolm aastat tagasi Taheva kanti, hakkas idee üha rohkem hoogu võtma. Tõukeks oli vanemate ühine nägemus ja arusaam haridusest. Me ei tea täiskasvanutena, mida ühiskond vajab kümne ega kahekümne aasta pärast. Millised oskused on olulised tulevikus? Kuid me teame seda, et tänapäeva noored on teistsugused, kui olime ise samas vanuses. Nad on avatud, julged oma arvamust avaldama, protestimeelsed, püsimatud, uudishimulikud ja lustilised. Nad vajavad liikumist, mängimist, avastusi, arutelusid, aktiivset tegutsemist ja huvipõhist õppimist. Igas kodus omi lapsi õpetada on meeletu ressursikulu, on piisav, kui üks inimene koondab lapsed kokku ja hakkab neid õppetöös toetama. Valga vald tuli õnneks kaasa meie pöörase ideega luua

Hommikuring emotsioonikaartidega.

Foto: Hargla kool

Hargla Kooli 2 paralleelklassi, millest üks õpib traditsioonilisel viisil ja teine kasutab õppimisel alternatiivseid õppemeetodeid.

Mida Gaia õppesuund täpsemalt tähendab? Mis on selle eelised, võrreldes traditsioonilise õppega?

Gaia tähendab kreeka mütoloogias emakest „maad“ ehk maajumalannat, kellest on sündinud kõik siin maa peal. Gaia haridus on seotud maaga: lugupidamine ja hoolimine iseendast, lähedastest, keskkonnast ja meie koduplaneedist. Nende eesmärkide saavutamiseks

kasutatakse erinevaid aktiivõppevorme, õuesõpet, projektõpet. Tähtsal kohal on pärimuskultuur ja loodus. Erinevalt traditsioonilisest õppest on Gaia klassi rütm teine, koolikell meie õppetegevust ei mõjuta. Vahel on lastel nii suur hoog sees, et kahju on nende tegevust koolikellaga piirata. Teinekord aga on tööd rutem tehtud ja nad soovivad ka omavahel mängida, mis on ju ka täiesti arusaadav. Maapiirkonnas ei pruugi lapsed väljaspool kooli kuigi sageli kohtuda ja vajavad suhtlemist tõenäoliselt rohkemgi kui linnalapsed mammutkoolides. Koolipäeva jooksul püütakse kõik vajalik ära teha ja kodus õppida ei anta, kui just mõni ülesanne seda ei nõua, näiteks küsitleda vanemaid või vanavanemaid.

Milline näeb välja tavapärase päev koolis? Millest koosneb õppetsükkel ja kuidas kujunevad hinded?

Koolipäev algab kell 8.45 hommikuringis ning lõpeb lõuna paiku lõpuringiga. Igal võimalusel viime tunde läbi õues. Kolmapäevad on meil õuesõppepäevad. Sellele päevale planeerisime ekskursioonid, matkad ja loodusõpetuse tundeid. Õppetöö läbiviimise aluseks on aastane rütm, mis põhineb rahvuslikel traditsioonidel ning loodusrütmidel. Igal kuul on oma teema ning igakuise teema läbivaks teljeks on ühe või mitme projekti elluviimine. Projektiks võib olla näiteks raamatu kirjutamine, ettekande tegemine suuliselt või kirjalikult, lauamängu tegemine, uurimustöö läbiviimine vms. Gaia haridus on seadnud eesmärgiks toetada õpilastes süvaõppimise võimekust, rakendatakse kujundavat hindamist. Kujundav hindamine on õppimist toetav kokkuvõtlik sõnaline

tagasiside saavutatud tulemustele. Hindamine toimub kaks korda õppeaastas.

Kuidas möödus esimene õppeaasta?

Esimesel aastal õppis Hargla Kooli Gaia õppe-suunalises klassis neli õpilast. Selles aastas on palju põnevaid õppekäike, huvitavaid kogemusi, head koostööd Valga Muuseumi ning Parmu Ökokülagaga: klassiruumi aitasid korras-tada kogukonnaliikmed, üks lapsevanematest aitas kirjutada projekti Valga vallale õppevahendite soetamiseks. Valga Muuseumi muuseumisõprade ringiga saime kaasa teha palju toredaid õppekäike. Tänu selle silmi avardava võimaluse eest! Distantsoõppel olles oli Gaia klassil korraga kolm täiskohaga õpetajat lapsevanemate näol. Rõõm on töötada klassiperes, kus vanemad panustavad oma lapse arengusse.

Miks võiks tavakoolis käiva lapse vanem kaaluda alternatiivset õpet?

Teinekord ei ole küsimus lapses, vaid pigem vanema valmisolekus toetada lapse arengut. Alternatiivpedagoogiline õpe ei sobi minu arvates neile lastele, kellel on oluline püsida raamides, kes vajavad selget ja otsekohest juhendamist, kes vajavad hindeid õpitulemuse näitajaks, küll aga sobib lastele, kellel on huvi looduse vastu, kes on uudishimulikud ja lustilised, armastavad mängu ja mängides õppida. Järgmisel õppeaastal on plaanis võtta vastu õpilasi Hargla Kooli 1. ja 2. Gaia klassi, seega lapsevanemad, kellel on koostööhuvi ja soov võtta osa lapse kasvamisest, on oodatud endast julgelt märku andma ja küsimusi küsima.

Suvised sündmused Valga vallas:

- 04.-05. juuli Keraamika ja tervisliku toidu päevad Lüllemäel. Kontakt: Ene Kaas 5330 1511, enekaas@gmail.com
- 10.-26. juuli Seitsme kiriku suvemuusika festival Valga valla/Valka kirikutes. Kokku on seitse kontserti, kus esinevad Eestis tuntud ja tunnustatud muusikud. Kava vaata www.valga.ee ja valla Facebooki lehel. Kontakt: Merce Mäe 5345 3457, merce.mae@valga.ee
- 11. juuli kell 14.00 Harglas Mustjõe kalapäev. Õngitsemise õpituba, püügivõistlus Mustjõel, avatud kohvik. Kontakt: Rasmus Onkel 5626 4816 või kotus.tkm@gmail.com
- 25. juuli Tõlliste piirkonna külade päev Soorus. Päev täis põnevaid tegevusi pere-dele, õhtul süttib lõke, järgneb simman ansambliga Sullo. Kontakt: Arne Nõmmik 529 7963, anommik7@gmail.com
- 26. juuli kell 11.00 31. Iigaste jooks. Lõbus kogupere jooks, osa võib võtta juba alates kolmandast eluaastast. Distant-sid vastavalt eale 60 meetrit kuni 7,4 km. Registreerimine alates kella 10.00 Kontakt: Arne Nõmmik 529 7963, anommik7@gmail.com
- 31. juuli Karula Rattareede III etapp. Ratta-orienteerumine. Laste rattareedete start Lüllemäe koolistaadionilt kell 17.00,

täiskasvanute start Lüllemäe suusamaa parklas kell 19.00. Info: <https://karulatsk.ee>, tel 526 9020. <https://www.facebook.com/events/2344107309215100/>

- 1. august kell 20.00 Hargla Kooli lähistel männimetsas Kotussõ Uma Üülaat. Kontserdil esineb muusik Marek Sadam. Arvel-damine sularahas. Kontakt: Rasmus Onkel 5626 4816, kotus.tkm@gmail.com
- 7. august Karula Folklooripäev. Esinevad kohalikud kultuurikollektiivid, toimuvad erinevad õpitoad. Lõkketuli. Tantsumuusika: Marju Varblane, Jaanus Jantson ja Margus Pöldsepp. Kontakt: Ene Kaas 5330 1511, enekaas@gmail.com
- 8. august Valga/Valka kohvikute päev. Kontakt: Kristi Pöldvee, tel 5695 0705, vvkohvikutepaev@hotmail.com
- 14. august kell 18.00 Kirikute öö Valga valla kirikutes. Kirikutes toimuvad pühakodasid tutvustavad ekskursioonid, kontserdid ja teemakohased mõtisklused. Kontakt: Margus Suvi 5661 6497, margussuvi@gmail.com
- 14. august kell 20.00 Jõekäärü kontsert Pedeli paisjärve saarel. Peaesineja: The Tuberkuuloited, Urmas Lattikase ansambel,

Karmen Rõivassepp, German Gholami, Merilin Mälk. Kontakt: Ülle Juht 513 7185, ylle@valgakultuurikeskus.ee

- 15. august Hargla kihelkonna päevad. Palju erinevaid tegevusi ja meeleolukaid esinemisi. Kontakt: Lea Radsin 527 1452, Lea.Radsin@valga.ee
- 22. august MilFest. Militaar-festivalil saavad kokku sõjaaja-loo klubid, paraad. Kontserdil esinevad vanameister Ivo Linna ja ansambel Supernova, ansam-bel Hellad Velled, Kaitseväe orkester. Kontakt: Meelis Kivi 512 1044, valga@isamaaline-museum.ee
- 28. august Karula Rattareede IV etapp. Ödre ring. Laste rattareedete start Lüllemäe koolistaadionilt kell 17.00, täiskasvanute start Lüllemäe suusamaa parklas kell 19.00. Info: <https://karulatsk.ee/>, tel 526 9020. <https://www.facebook.com/events/2344107309215100/>
- 29. august kell 20.00 Muinastulede öö. Kontserdil Pedeli paisjärve saarel esineb

muusik Jaan Tätte. Kontakt: Kaja Sisask 5349 4175, kaja@valgakultuurikeskus.ee
Täpsemat infot toimuvatest üritustest vaata korraldavate asutuste ja Valga valla kodulehelt ning Facebooki lehelt.

Valgas uuendatakse kaugküttetorustikku

Valga linnas vahetatakse välja vananenud kaugküttevõrgu magistraaltorustik. Uute eelisolieritud torude paigaldamisega tagab Utilitas oma kaugkütte klientidele ööpäevaringse, mugava ning keskkonnasõbraliku kütte ja sooja vee.

Tööde käigus asendatakse kaheksakümnenendate aastate keskel ehitatud ja nüüdseks amortiseerunud soojustorustik uue, madalama soojuskaoga torustikuga. Kaevetöödega võivad kaasnedä ajutised liiklus- ja parkimispiirangud. Ehitusjärgselt taastatakse tänavate endine olukord, sealhulgas pinnakatted ja haljastus.

Kokku vahetatakse välja 1044 m torustikku. Ehitustöödest mõjutatud piirkonnad on I etapil Pikk tn ja Kungla tn ning II etapil Vabaduse tn 28 ja Lai tn. Projekti maksumus on 679 974 eurot. Sellest 471 234 eurot investeerib

Utilitas ja 208 740 euroga toetab Keskkonnainvesteeringute Keskus.

Utilitas annab parima, et ehitustööd häiriks võimalikult vähe inimeste tavapärasest elukorraldust. Ehitustöödega seotud soojuskatkestustest antakse varakult teada hoonete esindajatele. Kinnitatud soojuskatkestuste infot saab näha ka Utilitase kodulehelt www.utilitas.ee/soojuskatkestused.

Ehitus kestab orienteeruvalt 18. maist 30. septembrini 2020. a. Vabandame ajutiste ebamugavuste pärast. Täpsemat informatsiooni tööde mõjualas paiknevate kinnistute haldajatele annab Utilitase tellitud ehitaja. Töid teostab AS KE Infra, projektijuht Sergei Korobov, kontakt: 5346 0492.

Linnasaun on avatud

Eriolukorrajärgsete leevenduste kavas on lubatud avada saunad, spaad ja veekeskused alates 1. juunist. Valga vald avas linnasauna ukseid külastajatele alates 5. juunist. Saunas peab olema tagatud 2+2 reegli ehk inimeste hajutatuse nõude täitmine, täidetud peab olema ka 50 protsendi täituvuse nõue ja desinfitseerimisvõimaluse olemasolu saunaruumis.

Lahtiolekuajad:

Reedel (leilita saun)

12.00 – 15.30 naised
16.30 – 18.00 mehed

Laupäev

8.00 – 15.00 naised
16.00 – 21.00 mehed

Pühapäev

8.00 – 15.00 mehed
16.00 – 20.30 naised

Sauna külastusaeg on 1,5 tundi, piletite müük lõpeb tund enne vahetuse ja tööpäeva lõppu.

Valga jäätmejaama lahtioleku ajad

Valga jäätmejaam on alates juunikuust avatud järgmistel aegadel:
E-T 9.00-18.00
K-R 9.00-17.00
L 9.00-15.00

Jäätmejaama kontakt: info@maricom.ee või tel. +372 554 9296

Uue puitfassaadi või puitaia värvimine vesialuselise värviga **Akvatop või puidulasuuriga Teksturdekor/Teksturdekor Akvasatin** (poolläbipaistev toonitud puidukaitsevahend).

Uue fassaadi või aia rajamisel soovivad kõik, et see kestaks võimalikult kaua. Selleks ongi vaja, et jälgitaks värvi tootjapoolseid juhiseid.

Enne lõppviimistluse pealekandmist tuleks uus laudis (sõltumata sellest, kas on tegu hõõveldatud või peensaetud materjaliga) immutada hallituse ja mädaniku vastase immutusvahendiga Teksturdekor Base. Lahustipõhine Teksturdekor Base sobib immutuseks nii vesialuseliste kui ka lahustipõhiste viimistluste alla. Immutus peaks saama kuivada (temperatuuril +20 kraadi) 8 tundi. Kui temperatuur on oluliselt madalam ja õhuniiskus suur, siis kuivamisaeg pikeneb. Oluline on immutusega katta laudise mõlemad pooled ja eriti korralikult löikeotsad. Samas peab immutuskihit olema piisavalt õhuke, et see imenduks puitu, mitte ei jäta läikivat paksu lakitaolist kihti.

Kui immutus on kuivanud, siis võib peale kanda esimese viimistluskihi. Hea on, kui esimesed kihid (immutus ja esimene viimistluskiht) kantakse pinnale enne paigaldamist. Sellega väldime hilisemat ohtu, kus puidu kuivamisel või mängimisel hakkavad välja paistma viimistlusteta jäänud osad. Peale laudise paigaldamist kanda peale teine viimistluskiht, kuid kahe kihi pealekandmise vahe ei tohiks olla värvi puhul vähem kui tund (madalama õhutemperatuuri korral veel pikem) ja lasuuride puhul mitte vähem kui 8 tundi.

Samuti on Rilak tootesüsteemis võimalik saavutada tulekindel puitfassaad või aed, kasutades selleks alusimmutuse Teksturdekor Base asemel toodet Ultra FR, mis vastab kõrgeima puidu tulekindlusklassi B-s1, d0 nõuetele.

Töödeldav pind tuleb katta 2-4 korda, vähemalt 40-60-minutiliste intervallidega, kas pintsliga, pihustiga, rulliga või värvimisemasinas. Summaarne kulunorm B-s1,d0 klassi tulepüsivuse saavutamiseks on 300-350 g/m². Kuivamisaeg: 48 h / temperatuuril +20° C ja keskmisel õhuniiskusel 40-70 %).

Tulenevalt viimistluskihi paksuse erinevusest on ka viimistluse eluiga (hooldusvälp) erinev. Lasuuriga kaetud pinna värskendus võiks toimuda 3 kuni 5 aasta tagant (sõltuvalt muidugi ka toonist ja päikese intensiivsusest), värvi pind umbes 10 aasta tagant (samuti sõltuvalt värvi toonist ja päikese intensiivsusest).

Millega peaks veel arvestama? Puidu viimistlemisel tuleb kindlasti arvestada erinevalt viimistlusmaterjali kulu karvasel ja siledal materjalil.

Teksturdekor ja Teksturdekor Akvasatini kulu on umbes 8-11 m2/L hõõveldatud materjalil 4-7 m2/L saetud või peensaetud materjali puhul. Lasuuride puhul tuleb ka kindlasti arvestada ühe ja sama toote tooni erinevust saetud ja hõõveldatud materjali puhul.

Värvi Akvatop 8-10 m2/L hõõveldatud materjalil 4-6m2/L saematerjali puhul.

Meie arvame, et puitfassaadi või aia värvimine on imelihtne. Kui aga vajate rohkem tootealast nõu, soovitusi või tekib teisi küsimusi, kirjutage meile julgelt E-mailile rilak@rilak.ee ja vastame Teile esimesel võimalusel! Head värvimist!

Rilaki tooteid on võimalik osta:
WAL-BRO OÜ (Kauplus Ehitaja)
Vaier P.T. OÜ
Kesko Senukai AS Valga (K-Rauta)

Leiad meid ka
Facebookis!

www.saag24.ee

SAAG

24

Telli mugavalt e-poest:

www.saag24.ee

+372 55570798

AIA - JA METSATEHNIKA MÜÜK | HOOLDUS | RENT

STIHL Kindel Saksa Kvaliteet

Küsi robotniiduki
pakkumist juba täna ja
naudi suvel puhkust!

Paigaldus üle Eesti!

Hind al. 999.00 €

Kasutajasõbralik,
töökindel ja sõidurõõmu pakkuv
murutraktor.

Hind al. 3299.00 €

Alates 100 € ostust tasuta transport üle Eesti!

SVEA

MUGAV MAKSELAHENDUS MEIE E-POEST OSTMISEKS
SISSEMAKSE 0 € JA KUUMAKSE ALATES 25 €

**KÜTTEKOLDED ja
KORSTNAD KORDA!**

Tellige varakult
kütteseadmete
puhastus
ja remonttööd!

Valga Tuletõrjeühing

- Korstnapühkimisteenus tolmuimejaga
- Pottsepatööd (korstnad, pliigid, ahjud jne)
- Korterimajade ventilatsioonisisu teemi puhastamine
- Tulekustutite ja suitsuandurite kontroll, hooldus, müük

Valga, Puistee 2, E-R 8-17
Tel 5333 5233, 766 1009 ja 521 0357
valga.tuletorje@gmail.com

Pottsepatööd
Loodusehitus
Üldehitus

HELISTA! +372 567 514 68

www.stoneandcrystal.ee

OSTAN

**MAJAVAMMI
kahjustusega
MAJA**

Lõuna-Eestis
Tel 56606663 Kalle

www.kino.valga.ee

T E N E T

TULEB KINODESSE

Osta reklaami, hinnad soodsad

PUURKAEVUMEISTRID

Puurkaevude ja -aukude projekteerimine, puurimine ning likvideerimine. Vee- ja kanalisatsioonitorustike, septicute ja süvaveepumpade paigaldus.

Lisainfo tel 52 69 604
www.puurkaevumeistrid.ee

OÜ ETEST PR

ostab metsa- ja põllumaad.

Tel 50 45 215, 51 45 215,

info@est-land.ee

LAEN PANDI VASTU!

Pantvarade müük!

Kodutehnika ja kulla ost-müük.

Valga Pandimaja, Puistee 2,

5052202, valga@incassor24.ee

**OSTAME PÕLLU-
JA METSAMAAD**

Oleme suurim eramaa omanik Valgamaal
ning tegutsenud üle 21 aasta

ANTS ERIK / 50 91 575

METSATERVENDUSE

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad
ja metsakinnistuid hinnaga
kuni 10 000 eurot/ha.

Kinnistud võivad olla tehtud raietega
või asetseda piiranguvööndis.

Tel: 56 111 900

OSTAME METSAKINNISTUID,
KASVAVA METSA RAIETÕIGUST,
PÕLLUMAAD KOOS METSAGA

+372 515 6858
info@forestreserves.ee
www.maa.ee

**21.juunil kell 11- 13.30
Valga Kultuurikeskuses**

**Soodne laomüük -
Uued riided Soomest**

Hoiame pikivahet
ja käitume
distsiplineeritult

Hooajariided:
välis- ja vabaaja-
sportlik riietus.
Hinnad taskukohased

Tere tulemast!
Lastele ja täiskasvanutele
hooajariided

Erinevad vaba-aja
komplektid
lastele 24-32€
naiste, meeste
28-32-35-44.€

www.puurvesi.ee

- Puurkaevude ja maasoojus-puuraukude puurimine, projekteerimine ning hooldus.
- Vee- ja kanalisatsioonitorustiku rajamine, reoveemahutite, septicute, biopuhastite, süvaveepumpade ja veefiltrite paigaldus ning hooldus.

+372 5569 4310; taavi@puurvesi.ee

puurvesi

**Vanametalli
KOKKUOST**

ALATI HEAD HINNAD

5198 1222

PETSERI 38A, VALGA

www.tolmets.ee

www.metsainvest.ee

KASVAVA METSA OST KINNISTUTE OST PÕLLUMAA OST

Vallikraavi 2, Tartu +372 55 40 150

info@metsainvest.ee metsainvest